

PRESUDA OPĆEG SUDA (osmo vijeće)

22. ožujka 2012. (*)

„Tržišno natjecanje – Upravni postupak – Odluka o zahtjevu za pružanje informacija – Nužnost traženih informacija – Načelo dobre uprave – Obveza obrazlaganja – Proporcionalnost”

U spojenim predmetima T-458/09 i T-171/10,

Slovak Telekom a.s., sa sjedištem u Bratislavi (Slovačka), koju su prvo zastupali M. Maier, L. Kjølbye i D. Geradin, a zatim Kjølbye, Geradin i G. Berrisch, odvjetnici,

tužitelj,

protiv

Europske komisije, koju u slučaju T-458/09 zastupaju F. Castillo de la Torre i K. Mojzesowicz, a u slučaju T-171/10 F. Castillo de la Torre, K. Mojzesowicz i J. Bourke, u svojstvu agenata,

tuženika,

povodom zahtjeva za poništenje, prvo, Odluke Komisije C (2009) 6840 od 3. rujna 2009. o postupku primjene članka 18. stavka 3. i članka 24. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003 (predmet COMP/39.523 – Slovak Telekom) i, drugo, Odluke Komisije C (2010) 902 od 8. veljače 2010. o postupku primjene članka 18. stavka 3. i članka 24. stavka 1. Uredbe br. 1/2003 (predmet COMP/39.523 – Slovak Telekom),

OPĆI SUD (osmo vijeće),

u sastavu: L. Truchot, predsjednik, M. E. Martins Ribeiro (izvjestitelj) i H. Kanninen, suci,

tajnik: J. Weychert, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 15. rujna 2011.,

donosi sljedeću

Presudu

Činjenice iz kojih proizlazi spor

- 1 Tužitelj Slovak Telekom a.s. je društvo osnovano 1. travnja 1999. u Slovačkoj Republici u kojem 51 % udjela ima Deutsche Telekom AG, a 49 % slovačka vlada. Pruža uglavnom usluge nacionalne i međunarodne telefonije, usluge širokopojasnog interneta i široku lepezu drugih telekomunikacijskih usluga koje obuhvaćaju mreže podataka, usluge s dodanom vrijednosti i iznajmljene linije.
- 2 Između 13. i 16. siječnja 2009. Komisija Europskih zajednica provela je inspekcijski nadzor u prostorima tužitelja, sukladno članku 20. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora o EZ-u (SL 2003, L 1, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 1., str. 165.).
- 3 Dopisom od 14. travnja 2009. Komisija je obavijestila tužitelja da je 8. travnja 2009. odlučila pokrenuti protiv njega postupak zbog povrede članka 82. UEZ-a u predmetu COMP/39.523. Komisija je u vezi s tim navela da se pokretanje tog postupka odnosi na mogućnost da je sa strane tužitelja i društava koja on kontrolira, u Slovačkoj Republici bilo odbijanja sklapanja poslova u vezi s veleprodajnim izdvojenim pristupom lokalnoj petlji i drugim veleprodajnim širokopojasnim pristupima, eventualnim smanjenjem marži kad je riječ o veleprodajnom izdvojenom pristupu lokalnoj petlji i drugim veleprodajnim širokopojasnim pristupima, te drugim isključujućim i diskriminirajućim praksama, kao što su diskontne prodaje dva ili više paketa proizvoda i vezane prodaje kad je riječ o veleprodajnim i maloprodajnim uslugama širokopojasnog pristupa (uvodna izjava 1. pobijane odluke u predmetu T-458/09, u dalnjem tekstu: pobijana odluka I.; uvodna izjava 1. pobijane odluke u predmetu T-171/10, u dalnjem tekstu: pobijana odluka II.).
- 4 Dana 17. travnja 2009. Komisija je od tužitelja tražila informacije na temelju članka 18. stavaka 1. i 2. Uredbe br. 1/2003 (uvodna izjava 2. pobijane odluke I.; uvodna izjava 7. pobijane odluke II.).
- 5 U poruci elektroničke pošte od 4. lipnja 2009. tužitelj je naveo Komisiji da se zahtjev za pružanje informacija od 17. travnja 2009. odnosi i na razdoblje prije datuma pristupanja Slovačke Republike Europskoj uniji i da Komisija nije nadležna za primjenu članaka 81. i 82. UEZ-a na navodno protupravno ponašanje tužitelja prije 1. svibnja 2004. Stoga je naglasio da za to razdoblje Komisija ne može utvrditi povredu, niti može sustavno tražiti informacije o spomenutom razdoblju. Tužitelj je ponudio da nastavi s dostavom općenitih informacija o razdoblju prije 1. svibnja 2004. Kad je riječ o detaljnijim podacima i izračunima, predložio je da svoje odgovore ograniči na razdoblje nakon tog datuma (uvodna izjava 3. pobijane odluke I.; uvodna izjava 8. pobijane odluke II.).
- 6 Porukom elektroničke pošte od 5. lipnja 2009. Komisija je odgovorila tužitelju da u ovom slučaju nije riječ o tom da se utvrди povreda pravila tržišnog natjecanja Unije za razdoblje prije 1. svibnja 2004., nego da se dobiju konkretne činjenične informacije, od kojih se neke odnose i na spomenuto razdoblje. Naime, Komisija je smatrala da su te informacije relevantne da bi se usklađenost tužiteljeva ponašanja s člankom 82. UEZ-a nakon 1. svibnja 2004. ocijenila na temelju cjelovitog saznanja o činjenicama i njihovom točnom gospodarskom kontekstu. Komisija je stoga inzistirala na tome da joj se tražene informacije dostave u cijelosti (uvodna izjava 4. pobijane odluke I.; uvodna izjava 9. pobijane odluke II.).

- 7 U dopisu priloženom poruci elektroničke točke od 11. lipnja 2009. tužitelj je ponovio prigovore koje je naveo u poruci elektroničke pošte od 4. lipnja 2009. i precizirao da prema njegovu mišljenju nije dovoljno da informacije budu korisne za procjenu njegova ponašanja u njegovu gospodarskom kontekstu. Ipak je Komisiji proslijedio informacije koje je tražila, uz napomenu da pridržava pravo da se usprotivi svakoj Komisijinoj uporabi tih informacija protiv njega, kao i dokumenata koji su prethodili pristupanju Slovačke Republike Uniji, koje je Komisija prikupila tijekom inspekcijskog nadzora u siječnju 2009. (uvodna izjava 5. pobijane odluke I.; uvodna izjava 10. pobijane odluke II.).
- 8 Dana 13. i 14. srpnja 2009. Komisija je provela još jedan inspekcijski nadzor.
- 9 Dopisom od 17. srpnja 2009. Komisija je na temelju članka 18. stavaka 1. i 2. Uredbe br. 1/2003 od tužitelja tražila dodatne informacije, uključujući informacije i dokumente koji su se odnosili na razdoblje prije 1. svibnja 2004. (uvodna izjava 7. pobijane odluke I.; uvodna izjava 11. pobijane odluke II.).
- 10 Dopisom od 14. kolovoza 2009. tužitelj je ponovio svoje prigovore u vezi s dostavom informacija i dokumenata koji se odnose na razdoblje prije 1. svibnja 2004. Također je naveo da je nakon zahtjeva za pružanje informacija od 17. travnja 2009. svojevoljno dostavio Komisiji opće informacije u vezi s razdobljem prije 1. svibnja 2004. kako bi razjasnio njihov kontekst, ali da u vezi s tim razdobljem neće dostavljati detaljnije podatke i izračune. Tako je naveo da je odlučio da Komisiji neće dostaviti informacije o razdoblju „prije pristupanja“ kad se radi, prvo, o pitanjima 4. a) i 4. b) zahtjeva za pružanje informacija od 17. srpnja 2009., o agregaciji ATM-tehnologije (Asynchronous Transfer Mode) i o njegovoj osnovnoj mreži i, drugo, o pitanjima 16. i 17. spomenutog zahtjeva za pružanje informacija. Međutim, napomenuo je da se njegova odluka ne tiče određenih podataka iz 2004. godine o isplativosti nekih njegovih proizvoda, koji su traženi u pitanju 12. u zahtjevu za pružanje informacija od 17. srpnja 2009., s obzirom na to da predmetne podatke nije moguće smisleno odijeliti (uvodna izjava 9. pobijane odluke I.; uvodna izjava 11. pobijane odluke II.).

Pobijana odluka I.

- 11 Dana 3. rujna 2009. Komisija je donijela Odluku C (2009) 6840 o postupku primjene članka 18. stavka 3. i članka 24. stavka 1. Uredbe br. 1/2003 (predmet COMP/39.523 — Slovak Telekom).
- 12 U pobijanoj odluci I. Komisija je navela da sukladno članku 18. stavku 1. Uredbe br. 1/2003, kako bi izvršila zadaće koje su joj povjerene spomenutim propisom, može, jednostavnim zahtjevom ili odlukom, zahtijevati od poduzetnika i udruženja poduzetnika da joj dostave sve potrebne informacije. Prema mišljenju Komisije, njezina nadležnost za traženje takvih informacija ne može se ograničiti na razdoblje za koje je ovlaštena utvrditi povredu članaka 81. i 82. UEZ-a (uvodna izjava 11. pobijane odluke I.).
- 13 Komisija je tako smatrala da kao pozorno upravno tijelo, u vezi s predmetom treba prikupiti sve činjenične elemente. Navela je da je u ovom slučaju njezina zadaća da,

osim konteksta prodaje i razvoja širokopojasnih i „*triple play*” usluga koje su u veleprodaji i maloprodaji isporučene nakon 1. svibnja 2004., ocjeni i kontekst planiranja, pripreme tih usluga, pripadajućih ulaganja i njihova uvođenja, kao i njihova razvoja do donošenja pobijane odluke I. (osobito što se tiče 2003. godine i prva četiri mjeseca 2004.), neovisno od činjenice da su se neki od tih događaja dogodili prije pristupanja Slovačke Republike Uniji. Komisija je dodala da, s obzirom na to da takva činjenična utvrđenja može uključiti u odluku o određivanju novčanih kazni, na temelju članka 18. stavka 1. Uredbe br. 1/2003 ima pravo tražiti informacije i dokumente koji joj omogućavaju da doneše spomenuta utvrđenja (uvodna izjava 12. pobijane odluke I.).

- 14 U vezi s tim, Komisija je prvo smatrala da su podaci raniji od 2004. godine koji se odnose na razvoj tržišta telekomunikacija i tužiteljevih djelatnosti na tim tržištima, za analizu tužiteljeva ponašanja nakon 1. svibnja 2004. relevantni osobito u svrhu definiranja predmetnih tržišta i kako bi se utvrdilo zauzima li tužitelj eventualno dominantan položaj na tim tržištima od 1. svibnja 2004., pri čemu se takve procjene ne mogu temeljiti na statističkim brojkama te moraju voditi računa o gospodarskom razvoju, osobito tijekom razdoblja prije 1. svibnja 2004. (uvodna izjava 13. pobijane odluke I.).
- 15 Komisija je zatim navela da su agregacija ATM-tehnologije i osnovna tužiteljeva mreža (točke I. i II. Priloga I. pobijanoj odluci I.) uvedene prije 1. svibnja 2004. i da ih je, s datumom spomenute odluke, tužitelj još rabio za pružanje širokopojasnih usluga na veliko i na malo (uvodna izjava 14. pobijane odluke I.).
- 16 Naposljetku, Komisija je istaknula da su se dokumenti iz pitanja 16. i 17. Priloga III. Komisijinom zahtjevu za pružanje informacija i spomenuti u točkama III. i IV. Priloga I. pobijanoj odluci I. odnosili na veleprodaju i maloprodaju širokopojasnih usluga koje su uvedene 2003., a koje je tužitelj nastavio pružati nakon 1. svibnja 2004. Navela je da se predmetne informacije odnose na planiranje spomenutih usluga, njihovo uvođenje, ulaganja u vezi s njima i njihovim razvojem, njihovo pozicioniranje na tržištu, njihovu regulativu, njima konkurentske proizvode kao i druge relevantne okolnosti. Komisija je dodala da se drugi dokumenti odnose na strategiju društva na tržištu širokopojasnih usluga, regulatornu strategiju, predviđanja i razgovore o stanju na tržištu i reakcijama tužitelja u vezi s tim, kao i pripremu referentne ponude za izdvajanje lokalne petlje i regulatorna pitanja o njoj. Stoga su spomenuti dokumenti korisni za istragu koju Komisija provodi u ovom slučaju i potrebni u smislu članka 18. stavka 1. Uredbe br. 1/2003, kako bi se ocijenio opći gospodarski i finansijski kontekst uvođenja i pružanja pristupa širokopojasnim uslugama, u veleprodaji i maloprodaji, na državnom području Slovačke Republike kao i usklađenost tužiteljeva ponašanja s pravilima tržišnog natjecanja Unije (uvodna izjava 15. pobijane odluke I.).

- 17 Izreka pobijane odluke I. glasi:

„Članak prvi

Slovak Telekom a.s. mora najkasnije do 22. rujna 2009. dostaviti informacije navedene u Prilogu I. ovoj [o]dluci. Prilog I. čini sastavni dio ove [o]dluke.

Članak 2.

Ako u razdoblju navedenom u članku 1. Slovak Telekom ne dostavi tražene informacije točno i u potpunosti, odredit će mu se kazna u visini od 1 % njegovog dnevnog prometa tijekom prethodne poslovne godine, što iznosi 28 114 eura [...] po danu kašnjenja, izračunano od datuma određenog u ovoj [o]dluci.

Članak 3.

Ova je [o]dluka upućena Slovak Telekomu, a.s., sa sjedištem na adresi Karadžičova 10, 825 13 Bratislava, Slovačka Republika, kao i svim poduzetnicima koje on kontrolira izravno ili neizravno, sam ili skupno.”

- 18 Dana 22. rujna 2009. tužitelj je dostavio Komisiji sve informacije koje je ona tražila.

Pobjijana odluka II.

- 19 Dana 8. veljače 2010. Komisija je donijela Odluku C (2010) 902 o postupku primjene članka 18. stavka 3. i članka 24. stavka 1. Uredbe br. 1/2003 (predmet COMP/39.523 — Slovak Telekom).
- 20 U pobijanoj odluci II. Komisija je u bitnom podsjetila na više uvodnih izjava koje su već postojale i u pobijanoj odluci I. (uvodne izjave 2., 5. i 6. pobijane odluke II.) (vidjeti gore navedene točke 12. i 13.).
- 21 Inače, Komisija je prvo navela da „tipski izvještaj UCN” koji se odnosi na 2003., tražen u točki 1. Priloga I. pobijanoj odluci II., sadržava računovodstvene podatke, kao što su primici, troškovi i isplativost, o širokopojasnim uslugama koje tužitelj pruža na veliko i na malo. Dakle, smatrala je da joj je taj dokument potreban za ocjenu isplativosti tužiteljevih širokopojasnih usluga tijekom cijelog razdoblja između njihova uvođenja 2003. i datuma pobijane odluke II. (uvodna izjava 3. pobijane odluke II.).
- 22 Komisija je zatim navela da su informacije i dokumenti koji se odnose na 2003., traženi u točkama 2. do 4. Priloga I. pobijanoj odluci II., o troškovima stjecanja novih klijenata i određenim kapitalnim troškovima Slovak Telekoma za pružanje određenih širokopojasnih usluga, potrebni radi ocjene navodnog protupravnog ponašanja nakon 1. svibnja 2004. Naime, smatrala je da troškovi poput kapitalnih troškova i troškova poslovanja tijekom jedne poslovne godine mogu biti amortizirani tijekom duljeg razdoblja i da se to odražava na izračun troška i isplativosti tijekom idućih poslovnih godina (uvodna izjava 3. pobijane odluke II.).
- 23 Naposljetku, Komisija je smatrala da je predmetne informacije prikladno tražiti putem odluke, osobito s obzirom na vjerojatnost kašnjenja u njihovoj dostavi, s obzirom na činjenicu da je tužitelj u prošlosti odbio dostaviti informacije za razdoblje prije 1. svibnja 2004. i s obzirom na žalbu radi poništenja pobijane odluke I. u postupku koji se vodi na Općem sudu u predmetu T-458/09 (vidjeti točku 25. u nastavku) (uvodne izjave 7. i 13. pobijane odluke II.).
- 24 Izreka pobijane odluke II. glasi:

„Članak prvi

Slovak Telekom a.s. mora najkasnije do 23. veljače 2010. dostaviti informacije navedene u Prilogu I. ovoj [o]dluci. Prilog I. čini sastavni dio ove [o]dluke.

Članak 2.

Ako u razdoblju navedenom u članku 1. Slovak Telekom ne dostavi tražene informacije točno i u potpunosti, odredit će mu se kazna u visini od 1 % njegovog dnevnog prometa tijekom prethodne poslovne godine, što iznosi 28 114 eura [...] po danu kašnjenja, izračunano od datuma određenog u ovoj [o]dluci.

Članak 3.

Ova je [o]dluka upućena Slovak Telekomu, a.s., sa sjedištem na adresi Karadžičova 10, 825 13 Bratislava, Slovačka Republika, kao i svim poduzetnicima koje on kontrolira izravno ili neizravno, sam ili skupno.”

Postupak i zahtjevi stranaka

- 25 Zahtjevima podnesenim u tajništvo Općeg suda 13. studenoga 2009. i 15. travnja 2010. tužitelj je podnio ove tužbe koje se, što se tiče predmeta T-458/09, odnose na pobijanu odluku I., a što se tiče predmeta T-171/10, na pobijanu odluku II.
- 26 U tim tužbama tužitelj zahtijeva od Općeg suda da:
- poništi pobijanu odluku I. i pobijanu odluku II.,
 - naloži Komisiji snošenje troškova.
- 27 U svakoj tužbi Komisija zahtijeva da Opći sud:
- odbije tužbu,
 - naloži tužitelju snošenje troškova.
- 28 Na temelju izvještaja suca izvjestitelja Opći sud (osmo vijeće) odlučio je otvoriti usmeni postupak te je u okviru mjera organizacije postupka predviđenih člankom 64. svog Poslovnika tražio od Komisije da izvede dokumente. Komisija se odazvala tom zahtjevu u utvrđenom roku.
- 29 Nakon tužiteljeva zahtjeva u tom smislu, kojem se Komisija nije protivila, predmeti T-458/09 i T-171/10 su rješenjem predsjednika osmog vijeća od 30. lipnja 2011. spojeni u svrhu usmenog postupka i presude.
- 30 Saslušana su izlaganja stranaka i odgovori stranaka na usmena pitanja koja je Opći sud postavio na raspravi 15. rujna 2011.

Pravo

- 31 U potporu svojim tužbama tužitelj ističe tri tužbena razloga. Prvi tužbeni razlog temelji se na pogrešci koja se tiče prava počinjenoj u primjeni Uredbe br. 1/2003. Drugi tužbeni

razlog temelji se na povredi „načela pravičnog postupka”. Naposljetku, treći tužbeni razlog temelji se na povredi načela proporcionalnosti.

Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na pogrešci koja se tiče prava počinjenoj u primjeni Uredbe br. 1/2003

- 32 Prvim tužbenim razlogom tužitelj ističe da je u primjeni Uredbe br. 1/2003 Komisija počinila pogrešku koja se tiče prava. Prema mišljenju tužitelja, s obzirom na to da Komisija nije bila nadležna za primjenu članka 82. UEZ-a i članka 102. UFEU-a na postupanja na državnom području Slovačke Republike prije njezina pristupanja Uniji, nije bila ovlaštena na temelju članka 18. stavka 3. te uredbe tražiti informacije o razdoblju prije spomenutog pristupanja.
- 33 Tužitelj u vezi s tim podsjeća da se članak 82. UEZ-a i članak 102. UFEU-a ne primjenjuju na razdoblje na koje se odnose pobijane odluke, jer je nadležnost Komisije ograničena na zlorabe koje počine poduzetnici u vladajućem položaju na zajedničkom tržištu ili u njegovom znatnom dijelu, u mjeri u kojoj bi mogle utjecati na trgovinu među državama članicama. Međutim, u ovom slučaju ti uvjeti nisu bili zadovoljeni prije 1. svibnja 2004. Naime, prije tog datuma slovačko tržište telekomunikacija nije bilo dio zajedničkog tržišta i tužiteljevo ponašanje nije moglo utjecati na trgovinu između država članica. Uostalom, Komisija u pobijanim odlukama I. i II. to ne osporava. Inače, europski sporazum kojim se između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Slovačke Republike, s druge strane (SL 1994., L 359, str. 2.) utvrđuje pridruživanje, nije učinio članke 81. i 82. UEZ-a ni članke 101. i 102. UFEU-a izravno primjenjivima na Slovačku Republiku prije njezina pristupanja Uniji.
- 34 Prema mišljenju tužitelja, obveze i nadležnosti Komisije koje proizlaze iz Uredbe br. 1/2003, a osobito njezinog članka 18. stavka 3. i članka 24. stavka 1. točke (d), određene su i ograničene svrhom istrage, odnosno provedbom pravila tržišnog natjecanja Unije, te stoga i područjem primjene, prvo, članaka 81. i 82. UEZ-a i, drugo, članaka 101. i 102. UFEU-a. U pogledu toga, pojам „potrebnih informacija“ iz članka 18. stavka 1. Uredbe br. 1/2003 zahtijeva postojanje dovoljne veze između zahtjeva za pružanje informacija i navodne povrede. Međutim, u ovim predmetima ne postoji nikakva veza između traženih informacija i navedene povrede jer se nijedna povreda ne može utvrditi prije 1. svibnja 2004. Prema tome, Komisija nije ovlaštena provoditi istragu na temelju članka 82. UEZ-a i članka 102. UFEU-a i ne može se na informacije povezane s ponašanjem tužitelja tijekom razdoblja prije pristupanja Slovačke Republike Uniji pozivati u svrhu ocjene usklađenosti tužiteljevih praksi s pravilima tržišnog natjecanja Unije nakon spomenutog pristupanja.
- 35 Najprije treba istaknuti da, kao što je Komisija izričito navela u poruci elektroničke pošte od 5. lipnja 2009. upućenoj tužitelju (vidjeti točku 6. ove presude), u uvodnoj izjavi 4. pobijane odluke I. i u uvodnoj izjavi 9. pobijane odluke II., i kao što je to ponovila u svojim podnescima i tijekom rasprave, pobijane odluke I. i II. imaju za cilj dobivanje konkretnih činjeničnih informacija, od kojih su neke ranije od 1. svibnja 2004., s ciljem ispitivanja mogućnosti da je nakon tog datuma sa strane tužitelja i društava koje on kontrolira, bilo odbijanja sklapanja poslova, eventualnog smanjenja marži i svakog drugog eventualnog isključivanja kad je riječ o veleprodajnim uslugama izdvojenog pristupa lokalnoj mreži, drugim veleprodajnim i maloprodajnim uslugama

širokopojasnog pristupa. Komisija je, s druge strane, navela da se u ovoj fazi ne radi o utvrđivanju povrede pravila tržišnog natjecanja za razdoblje prije 1. svibnja 2004.

- 36 Valja istaknuti da na temelju članka 3. stavka 1. točke (g) UEZ-a, Europska zajednica djeluje, u uvjetima i sukladno ritmu predviđenom Ugovorom, u okviru sustava koji osigurava nenarušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu. Od tog, od stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona u članku 3. stavku 3. Ugovora o EU-u navodi se da se u Uniji uspostavlja unutarnje tržište. To tržište, sukladno Protokolu br. 27 o unutarnjem tržištu i tržišnom natjecanju, priloženom Ugovoru o Europskoj uniji i UFEU-u (SL 2010, C 83, str. 309.), uključuje sustav kojim se osigurava nenarušavanje tržišnog natjecanja.
- 37 Članci 81. i 82. UEZ-a, kao i članci 101. i 102. UFEU-a pripadaju skupu pravila o tržišnom natjecanju koja su, poput onih iz članka 3. stavka 1. točke (b) UFEU-a, nužna za funkcioniranje spomenutog unutarnjeg tržišta.
- 38 Naime, cilj takvih pravila upravo je izbjegći narušavanje tržišnog natjecanja na štetu općeg interesa, pojedinačnih poduzetnika i potrošača, čime se doprinosi dobrobiti u Uniji (vidjeti presudu Suda od 17. veljače 2011., TeliaSonera, C-52/09, Zb., str. I-527., t. 22., i navedenu sudsku praksu).
- 39 Također valja podsjetiti da Uredba br. 1/2003, donesena u skladu s člankom 83. stavkom 1. UEZ-a, ima sukladno stavku 2. točki (a) tog istog članka za cilj osigurati poštovanje zabrana iz članaka 81. i 82. UEZ-a.
- 40 U tu svrhu Uredba br. 1/2003 dodjeljuje Komisiji široku ovlast istraživanja i provjere, jer u članku 18. stavku 1. određuje da „[k]ako bi izvršila zadaće koje su joj povjerene ovom uredbom, Komisija može, jednostavnim zahtjevom ili odlukom, zahtijevati od poduzetnika i udruženja poduzetnika da joj dostave sve potrebne informacije“. Uvodna izjava 23. spomenute uredbe u vezi s tim pojašnjava da Komisija „mora imati ovlast [na čitavom području Unije] zahtijevati da potrebne informacije budu dostavljene budući da je to neophodno za otkrivanje [...] zlouporabe vladajućeg položaja koja je zabranjena člankom 82. [UEZ-a]“.
- 41 Stoga, kako bi se sačuvao koristan učinak članka 18. stavka 3. Uredbe br. 1/2003, Komisija ima pravo obvezati poduzetnika da dostavi sve potrebne informacije koje se odnose na činjenice s kojima on može biti upoznat i da joj, prema potrebi, proslijedi pripadajuće dokumente koje posjeduje, čak i ako oni mogu poslužiti da se utvrdi, za njega ili protiv drugog poduzetnika, postojanje protutržišnog ponašanja [vidjeti uvodnu izjavu 23. Uredbe br. 1/2003; vidjeti također po analogiji, kad je riječ o primjeni Uredbe Vijeća br. 17 od 6. veljače 1962., Prvu uredbu o provedbi članaka [81. UEZ-a] i [82. UEZ-a] (SL 13, 1962, str. 204.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 3., str. 3.), presude Suda od 18. listopada 1989., Orkem/Komisija, 374/87, Zb., str. 3283., t. 34. i 35.; od 7. siječnja 2004., Aalborg Portland i dr./Komisija, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P i C-219/00 P, Zb., str. I-123., t. 61., i od 29. lipnja 2006., Komisija/SGL Carbon, C-301/04 P, Zb., str. I-5915., t. 41.; presuda Općeg suda od 28. travnja 2010., Amann & Söhne et Cousin Filterie/Komisija, T-446/05, Zb., str. II-1255., t. 327.].

- 42 Prema sudskoj praksi, pojam „potrebne informacije” treba tumačiti u okviru ciljeva zbog kojih su ovlasti za predmetnu istragu i dodijeljene Komisiji. Dakle, udovoljeno je uvjetu suodnosa između zahtjeva za pružanje informacija i moguće povrede, s obzirom na to da se u toj fazi postupka za navedeni zahtjev može legitimno smatrati da predstavlja vezu s mogućom povredom (presuda Općeg suda od 12. prosinca 1991., SEP/Komisija, T-39/90, Zb., str. II-1497., t. 29., potvrđena po žalbi presudom Suda od 19. svibnja 1994., SEP/Komisija, C-36/92 P, Zb., str. I-1911., t. 21., i mišljenje nezavisnog odvjetnika Jacobsa uz gore navedenu presudu od 19. svibnja 1994., SEP/Komisija, Zb., str. I-1914., t. 21.).
- 43 Osim toga, Komisija može tražiti priopćenje samo sumnjivih informacija koje će joj dopustiti da provjeri moguće povrede i koje opravdavaju provođenje istrage, a koje su naznačene u zahtjevu za pružanje informacija (presude Općeg suda od 12. prosinca 1991., gore navedena SEP/Komisija, t. 25. i od 8. ožujka 1995. Société Générale/Komisija, T-34/93, Zb., str. II-545., t. 40.). Inače, s obzirom na Komisijinu široku ovlast istraživanja i provjeravanja, na Komisiji je da procijeni nužnost informacija koje traži od predmetnih poduzetnika (vidjeti u tom smislu presude Suda od 18. svibnja 1982., AM & S Europe/Komisija, 155/79, Zb., str. 1575., t. 17.; Orkem/Komisija, točka 41. *supra*, t. 15.; od 22. listopada 2002., Roquette Frères, C-94/00, Zb., str. I-9011., t. 78., i presudu Općeg suda od 8. ožujka 2007., France Télécom/Komisija, T-340/04, Zb., str. II-573., t. 148.).
- 44 Konačno, važno je podsjetiti da je Sud u više navrata u okviru primjene Uredbe br. 17. naglasio da je poduzetnik koji je predmet mjere istraživanja obvezan aktivno surađivati, što podrazumijeva da Komisiji stavlja na raspolaganje sve informacije u vezi s predmetom istrage (presude Orkem/Komisija, točka 41. *supra*, t. 27.; Aalborg Portland i dr./Komisija, točka 41. *supra*, t. 62., i Komisija/SGL Carbon, točka 41. *supra*, t. 40.).
- 45 S obzirom na tekst članka 18. stavka 1. Uredbe br. 1/2003, na njegovu svrhu i sukladno sudskoj praksi navedenoj u točkama 41. do 44. ove presude, treba smatrati da istražne ovlasti predviđene tom odredbom podliježu samo uvjetu nužnosti traženih informacija koji Komisija ocjenjuje u cilju provjere pretpostavki o povredi koje opravdavaju provođenje istrage, a osobito, u ovom slučaju, otkrivanja zlorabe vladajućeg položaja koja je zabranjena člankom 82. UEZ-a i člankom 102. UFEU-a. Tako svako tumačenje članka 18. stavka 1. Uredbe br. 1/2003 slijedom kojeg se Komisiji načelno zabranjuje da od poduzetnika traži informacije o razdoblju tijekom kojeg pravila o tržišnom natjecanju Unije nisu bila na njega primjenjiva, iako takve informacije jesu potrebne u svrhu otkrivanja eventualne povrede spomenutih pravila kad su ta pravila na njega primjenjiva, može lišiti tu odredbu korisnog učinka i načelno se kosit s obvezom Komisije da pomno i nepristrano ispita sve relevantne elemente slučaja koji istražuje (presuda Suda od 21. studenoga 1991., Technische Universität München, C-269/90, Zb., str. I-5469., t. 14.; presude Općeg suda od 24. siječnja 1992., La Cinq/Komisija, T-44/90, Zb., str. II-1., t. 86., i od 30. rujna 2003., Atlantic Container Line i dr./Komisija, T-191/98, T-212/98 do T-214/98, Zb., str. II-3275., t. 404.).
- 46 Takvo se tumačenje uostalom temelji na pogrešnoj pretpostavci prema kojoj informacije o razdoblju tijekom kojeg pravila o tržišnom natjecanju Unije nisu bila primjenjiva na poduzetnika mogu omogućiti da se objasne samo događaji koji su se dogodili tijekom tog istog razdoblja.

- 47 No, prvo, Sud je već u vezi s tim potvrdio da, kad je riječ o provjerama poduzetima na temelju članka 14. stavka 3. Uredbe br. 17 kod španjolskih poduzetnika nedugo nakon pristupanja Kraljevine Španjolske Zajednici, nijedno pravilo ne ograničava Komisiju istražnu nadležnost samo na ponašanje koje se dogodilo nakon pristupanja (presuda Suda od 17. listopada 1989., Dow Chemical Ibérica i dr./Komisija, 97/87 do 99/87, Zb., str. 3165., t. 63.).
- 48 Zatim, kao što je Opći sud tvrdio u svojoj presudi od 30. svibnja 2006., Bank Austria Creditanstalt/Komisija (T-198/03, Zb., str. II-1429., t. 89.), koja se odnosi na slučaj primjene članka 81. UEZ-a, uključivanje činjeničnih utvrđenja povezanih sa zabranjenim sporazumom u odluku o određivanju novčanih kazni, ne može podlijegati uvjetu da Komisija mora biti nadležna za utvrđivanje s tim povezane povrede ili pak uvjetu da je takvu povredu uistinu utvrdila. Naime, legitimno je da Komisija, u odluci kojom se utvrđuje povreda i određuje kazna, opiše činjenični i povijesni kontekst u kojem se inkriminirano ponašanje događa (vidjeti također uvodnu izjavu 11. pobijane odluke I. i uvodnu izjavu 5. pobijane odluke II.).
- 49 Tužitelj ne može u pogledu toga tvrditi da presuda Bank Austria Creditanstalt/Komisija, točka 48. *supra*, nije relevantna u ovom slučaju budući da u ovom predmetu sud Unije nije odlučivao o nadležnostima Komisije u pogledu utvrđivanja činjenica u okolnostima u kojima se pravila tržišnog natjecanja Unije nisu primjenjivala i da je samo presudio o pravu Komisije da objavi neke informacije koje se odnose na razdoblje prije pristupanja Republike Austrije Uniji.
- 50 Naime, prvo, tužitelj je u tom predmetu izričito tvrdio da je objavljivanje dijelova odluke o određivanju novčanih kazni koji se odnose na razdoblje prije pristupanja Republike Austrije Uniji nezakonito između ostalog zato što Komisija nije bila nadležna za utvrđivanje povrede koju je on počinio u Austriji tijekom tog razdoblja. Drugo, iz te presude proizlazi da je Opći sud uistinu ocijenio ne samo da uključivanje činjeničnih utvrđenja povezanih sa zabranjenim sporazumom u odluku o određivanju novčanih kazni ne može podlijegati uvjetu da Komisija mora biti nadležna za utvrđivanje s tim povezane povrede ili uvjetu da je takvu povredu uistinu utvrdila, nego da isto vrijedi i za objavljivanje takvih utvrđenja budući da takva objava može biti korisna da bi zainteresirana javnost mogla u potpunosti razumjeti razloge za donošenje takve odluke (presuda Bank Austria Creditanstalt/Komisija, točka 48. *supra*, t. 81. i 89.).
- 51 Naposljetku, valja naglasiti da je sudstvo Unije priznalo da je nužno da Komisija, u okviru predmeta koji se odnose na primjenu članka 81. UEZ-a, traži informacije koje se odnose na razdoblje prije razdoblja povrede kako bi precizirala kontekst nekog ponašanja tijekom tog razdoblja. Stoga je u svojoj presudi od 14. prosinca 2006., Raiffeisen Zentralbank Österreich i dr./Komisija (T-259/02 do T-264/02 i T-271/02, Zb., str. II-5169., t. 150.), Opći sud naglasio legitimitet opisa šireg konteksta protupravnog ponašanja, koji je Komisija dala u odluci o određivanju novčanih kazni. U pogledu toga nije relevantna okolnost koju naglašava tužitelj, da u ovom predmetu dotični poduzetnici nisu osporavali točnost konkretnih tvrdnji iz predmetne odluke zato što nisu bile utemeljene na dokazima koji datiraju iz predmetnog razdoblja (gore navedena presuda Raiffeisen Zentralbank Österreich i dr./Komisija, t. 151.). Nadalje, u svojoj presudi od 8. srpnja 2008., Lafarge/Komisija (T-54/03, neobjavljena u Zborniku, t. 428.), Opći sud je također smatrao da Komisija može uzeti u obzir bilješku raniju od razdoblja povrede „da bi stekla opću sliku kontakata između konkurenata i tako [mogla]

potvrditi tumačenje drugih dokaza prema kojima su konkurentni poduzetnici o kojima je riječ u ovom slučaju, [imali] međusobnih kontakata u vezi s porastom cijena”.

- 52 S obzirom na gore navedeno, valja odbaciti argumente prema kojima se Komisija, načelno, ne može pozivati na informacije povezane s tužiteljevim ponašanjem prije pristupanja Slovačke Republike Uniji u ocjeni usklađenosti tužiteljevih praksi s pravilima tržišnog natjecanja Unije nakon spomenutog pristupanja.
- 53 Inače, tužitelj tvrdi da nijedno ponašanje prije 1. svibnja 2004. ne može biti relevantno za ocjenu je li on prekršio članak 82. UEZ-a ili članak 102. UFEU-a nakon 1. svibnja 2004. Naime, tvrdi da između pravnog kriterija sporne povrede i traženih informacija ne postoji nikakva veza, jer članak 82. UEZ-a i članak 102. UFEU-a nisu primjenjivi na činjenice na koje se odnosi Komisijina istraga prije 1. svibnja 2004.
- 54 Taj argument treba odbiti. Naime, prvo valja uzeti u obzir da informacije ili dokumenti koji se odnose na razvoj predmetnih tržišta i na poduzetnike aktivne na tim tržištima mogu, neovisno o tome što su raniji od navodnog razdoblja povrede, omogućiti Komisiji da definira predmetna tržišta ili da odredi ima li predmetni poduzetnik vladajući položaj na tim tržištima (uvodna izjava 13. pobijane odluke I.).
- 55 Drugo, kad je riječ o zloporabama koje je Komisija navela kako bi opravdala pokretanje postupka zbog povrede (vidjeti gore navedenu točku 3.), treba naglasiti i da su se neki podaci o troškovima prije 1. svibnja 2004. mogli pokazati nužnima da se odredi eventualno postojanje „učinka škara”, što je tužitelj priznao tijekom rasprave. Stoga je moguće da neki troškovi ulaganja moraju biti predmet amortizacije tijekom razdoblja koje se nužno ne podudara s razdobljem povrede (vidjeti uvodnu izjavu 3. pobijane odluke II.). Uostalom, to proizlazi iz Komisijine prakse odlučivanja u vezi sa zloporabom vladajućeg položaja, na koju se poziva tužitelj [vidjeti uvodne izjave 76. i 77. odluke Komisije od 16. srpnja 2003. o postupku primjene članka 82. UEZ-a (COMP/38.233 – Wanadoo Interactive); vidjeti također, osobito, uvodne izjave 328., 474. do 489. odluke Komisije od 4. srpnja 2007. o postupku primjene članka 82. UEZ-a (COMP/38.784 – Wanadoo España/Telefónica)]. U pogledu toga, valja odbaciti argument tužitelja naveden u predmetu T-171/10, prema kojem specifične informacije koje Komisija traži trebaju u ovom slučaju biti „nužno” potrebne za primjenu kriterija smanjenja marži. Naime, kao što naglašava Komisija, tumačenje članka 18. stavka 1. Uredbe br.1/2003 koje sugerira tužitelj svodi se na obvezu Komisije da prije bilo kakvog traženja informacija bude upoznata sa sadržajem traženih dokumenata kao i njihovom važnošću u vezi s ciljevima istrage.
- 56 Inače, u nekim slučajevima, dostupne informacije o troškovima nisu specifične za razdoblje u kojem nije bilo povrede [vidjeti krajnju bilješku br. 64 odluke Komisije od 16. srpnja 2003. o postupku primjene članka 82. UEZ-a (COMP/38.233 – Wanadoo Interactive)]. Takvu hipotezu uostalom izričito priznaje tužitelj koji je Komisiji porukom elektroničke pošte od 14. kolovoza 2009. napomenuo da joj je odlučio proslijediti neke podatke za 2004., godinu koja je prethodila pristupanju Slovačke Republike Uniji, „budući da predmetne podatke nije bilo moguće smisleno odijeliti” (vidjeti gore navedenu točku 10.).
- 57 Naposljetku, kao što Komisija s pravom ističe, dokumente u kojima se spominju odluke tužitelja ili sporazumi koje je tužitelj sklapao prije 1. svibnja 2004., ali su provođeni

nakon pristupanja Slovačke Republike Uniji, Komisija također može smatrati potrebnima kako bi mogla utvrditi činjenice nakon spomenutog pristupanja i točno ih tumačiti.

- 58 Tako se elementi kojima je cilj otkriti eventualnu namjeru eliminacije konkurenata mogu pokazati relevantnima u okviru primjene članka 82. UEZ-a, u svrhu adekvatne istrage u predmetu (vidjeti u tom smislu, budući da je riječ o odluci koja nalaže inspekcijski nadzor, presudu France Télécom/Komisija, točka 43. *supra*, t. 150.; vidjeti također u tom smislu presude Suda od 3. srpnja 1991., AKZO/Komisija, C-62/86, Zb., str. I-3359., t. 71. i 72., i TeliaSonera, točka 38. *supra*, t. 40., i navedenu sudsku praksu).
- 59 Treće, treba istaknuti da u skladu s člankom 23. stavkom 2. Uredbe br. 1/2003, Komisija može poduzetnicima i udruženjima poduzetnika odlukom propisati novčane kazne ako bilo namjerno ili nepažnjom krše odredbe članka 82. UEZ-a. Međutim, smatra se da pri ocjeni ozbiljnosti povrede pravila tržišnog natjecanja koje se mogu pripisati poduzetniku, u cilju određivanja iznosa novčane kazne proporcionalne povredi, Komisija može između ostalog uzeti u obzir konkretnu ozbiljnost povreda koje proizlaze iz namjerne i koherentne strategije kojoj je cilj različitim eliminacijskim praksama u pogledu konkurenata, umjetno zadržati ili ojačati vladajući položaj poduzetnika na tržištima na kojima je tržišno natjecanje već bilo ograničeno (vidjeti u tom smislu presude Općeg suda od 6. listopada 1994., Tetra Pak/Komisija, T-83/91, Zb., str. II-755., t. 241., i od 25. lipnja 2010., Imperial Chemical Industries/Komisija, T-66/01, Zb., str. II-2631., t. 372., i navedenu sudsku praksu).
- 60 Iz toga proizlazi da informacije i dokumenti, čak i oni raniji od razdoblja povrede, kao što su neke interne prezentacije tužitelja iz točke IV. Priloga I. pobijanoj odluci I., a čiju relevantnost osporava tužitelj, koji mogu utvrditi postojanje tužiteljeve strategije isključivanja, mogu pomoći Komisiji da odredi ozbiljnost eventualne povrede te ih se stoga može smatrati potrebnima da bi Komisija mogla ostvariti zadaće koje su joj povjerene Uredbom br. 1/2003, u smislu članka 18. stavka 1. spomenute Uredbe.
- 61 Prema tome, suprotno onom što tvrdi tužitelj, okolnost da pojам zlorabe vladajućeg položaja ima objektivan sadržaj i da ne podrazumijeva namjeru nanošenja štete ne navodi na zaključak da je namjera da se pribjegne praksama koje su strane tržišnom natjecanju zasnovanom na vlastitim zaslugama, u svakom slučaju lišena relevantnosti, budući da se ona uvijek može uzeti u obzir u prilog zaključku da je predmetni poduzetnik zloupotrijebio vladajući položaj, iako takav zaključak treba ponajprije počivati na objektivnom utvrđenju da je zloraba prava stvarno počinjena. Komisija stoga ima pravo ispitati internu dokumentaciju predmetnih poduzetnika, s obzirom na to da se njome može dokazati da je isključivanje tržišnog natjecanja bilo planirano ili pak sugerirati drukčije objašnjenje ispitanih praksi.
- 62 S obzirom na gore navedeno i na to da nije potrebno odlučivati o argumentima Komisije navedenim u predmetu T-458/09, koji se odnose na tužiteljevu uporabu oslobođajućih informacija ranijih od 1. svibnja 2004., tužitelj ne može tvrditi da informacije i dokumenti raniji od tog datuma nisu relevantni u svrhu Komisijine ocjene eventualnog odbijanja isporuke, eventualnog smanjenja marži ili svakog drugog eventualnog isključivanja (vidjeti uvodne izjave 1. pobijanih odluka I. i II.), zbog činjenice da se utvrđivanje takvih povreda može temeljiti samo na objektivnim podacima čiji je datum kasniji od datuma povrede.

- 63 Tijekom rasprave tužitelj je na kraju tvrdio da ne postoji objektivna veza između traženih informacija u cjelini i navedenih povreda, što podredno opravdava djelomično poništavanje pobijanih odluka, jer se one, bar dijelom, tiču nekih informacija koje nemaju objektivnu vezu s navedenim povredama. Međutim, bez potrebe odlučivanja o dopuštenosti tog zahtjeva koji Komisija osporava, dovoljno je utvrditi da ga tužitelj nije ničim potkrijepio, tako da ga treba odbiti.
- 64 S obzirom na sve navedeno, prvi tužbeni razlog treba odbiti.
- Drugi tužbeni razlog, koji se odnosi na povredu „načela pravičnog postupka”*
- 65 U drugom tužbenom razlogu tužitelj tvrdi da je donošenjem pobijanih odluka I. i II. Komisija prekršila „načelo pravičnog postupka” utvrđeno člankom 41. stavkom 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (SL 2007, C 303, str. 1., u dalnjem tekstu: Povelja). U bitnom, prema mišljenju tužitelja, Komisija ne vodi istragu pomno, ozbiljno i s dužnom pažnjom, kao što se traži, ako je njezina analiza ponašanja nakon pristupanja Slovačke Republike Uniji narušena informacijama koje prethode spomenutom pristupanju, dok je iz perspektive prava tržišnog natjecanja Unije, ponašanje koje prethodi predmetnom pristupanju savršeno legalno. S obzirom na prethodno navedeno, Opći sud drži da treba smatrati da se tužitelj, u okviru svojeg drugog tužbenog razloga, poziva na povredu načela dobre uprave.
- 66 Valja podsjetiti da se u uvodnoj izjavi 37. Uredbe br. 1/2003 navodi da ta uredba „poštuje temeljna prava i sukladna je načelima koja su naročito priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima” i „treba se tumačiti i primjenjivati uzimajući u obzir i ta prava i načela”. Osim toga, od stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona, na temelu članka 6. stavka 1. prvog podstavka Ugovora o EU, Povelja ima istu pravnu vrijednost kao i Ugovori.
- 67 Članak 41. Povelje naslovljen „Pravo na dobru upravu” određuje u stavku 1. da „[s]vatko ima pravo da institucije, tijela, uredi i agencije Unije njegove predmete obrađuju nepristrano, pravično i u razumnom roku”.
- 68 Prema sudskej praksi suda Unije koja se odnosi na načelo dobre uprave, u slučajevima u kojima institucije Unije imaju diskrecijsku ovlast, poštovanje jamstava dodijeljenih pravnim poretkom Unije u upravnim postupcima od temeljne su važnosti. Među tim jamstvima je između ostalog obveza da nadležna institucija pomno i nepristrano ispita sve relevantne elemente ovog slučaja (presuda Technische Universität München, točka 45. *supra*, t. 14.; presude La Cinq/Komisija, točka 45. *supra*, t. 86., i Atlantic Container Line i dr./Komisija, točka 45. *supra*, t. 404.).
- 69 S obzirom na ta pojašnjenja, valja odrediti je li donošenjem pobijanih odluka Komisija prekršila načelo dobre uprave.
- 70 Kao prvo, tužitelj tvrdi da je nedopušteno da, u svrhu dokazivanja povrede članka 82. UEZ-a nakon 1. svibnja 2004., Komisija pokuša dobiti informacije o njegovu ponašanju na tržištu u trenutku kad on nije bio dužan poštovati tu odredbu.
- 71 Taj argument treba odbiti. Naime, ponajprije zbog obveze Komisije da pomno i nepristrano ispita sve relevantne elemente ovog slučaja, odluku je dužna sastaviti uz

dužnu pozornost i odlučiti na osnovi svih podataka koji na tu odluku mogu utjecati. Komisija u tu svrhu raspolaže ovlašću da od poduzetnika traži „sve potrebne informacije”, u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe br. 1/2003.

- 72 Međutim, kao što proizlazi iz svega prethodno navedenog u okviru prvog tužbenog razloga, informacije i dokumenti, iako raniji od pristupanja Slovačke Republike Uniji i od razdoblja povrede, mogu se pokazati potrebnim da bi Komisija mogla nepristrano i pravično izvršavati zadaće koje su joj povjerene Uredbom br. 1/2003.
- 73 Kao drugo, tužitelj ističe da će Komisijina istraga i ocjena u pogledu njega biti narušene. Tužitelj, naime, tvrdi da dokumenti koje je dužan izvesti na temelju pobijane odluke I. mogu utjecati na Komisijinu percepciju njegova ponašanja nakon pristupanja Slovačke Republike Uniji. Međutim, s obzirom na sve navedeno u točkama 41. do 62. ove presude, ta se argumentacija ne može prihvati. U svakom slučaju tu argumentaciju treba odbiti jer se temelji na čisto hipotetskoj premisi. Naime, pobijane odluke I. i II. nemaju za cilj analizirati ponašanje tužitelja nakon 1. svibnja 2004.
- 74 S obzirom na sve navedeno, drugi tužbeni razlog treba odbiti.

Treći tužbeni razlog, koji se odnosi na povredu načela proporcionalnosti

- 75 U okviru ovog tužbenog razloga tužitelj tvrdi da je Komisija povrijedila načelo proporcionalnosti jer je u pobijanim odlukama I. i II. tražila od njega informacije i dokumente u vezi s razdobljem prije pristupanja Slovačke Republike Uniji koji nisu nužni za ocjenu navodne povrede prava tržišnog natjecanja. U vezi s tim valja uzeti u obzir temeljno načelo nepovredivosti privatnosti koje zahtijeva da Komisija svoje istražne ovlasti ne primjenjuje izvan onog što je nužno. Osim toga, ne formulirajući izričito tužbeni razlog koji se odnosi na povredu članka 253. UEZ-a što se tiče pobijane odluke I., i članka 296. UFEU-a što se tiče pobijane odluke II., tužitelj ističe da Komisija ne objašnjava vjerodostojno zašto su tražene informacije potrebne za ocjenu navodne zlorabe nakon 1. svibnja 2004. U pogledu toga tužitelj ističe da je Komisija uostalom već dobila informacije koje se odnose na razdoblje dulje od pet godina od pristupanja te države članice Uniji.
- 76 Kao prvo, ako je tužitelj doista namjeravao formulirati tužbeni razlog koji se odnosi na povredu članka 253. UEZ-a i članka 296. UFEU-a, taj razlog treba odbiti. Naime, jednako kao što je Sud odlučio u svojoj presudi od 26. lipnja 1980., National Panasonic/Komisija (136/79, Zb., str. 2033., t. 25.), u vezi s člankom 14. stavkom 3. Uredbe br. 17., i kao što je Opći sud odlučio u svojoj presudi Société Générale/Komisija, točka 43. *supra* (t. 62.) u vezi s člankom 11. stavkom 3. iste Uredbe, članak 18. stavak 3. Uredbe br. 1/2003 definira ključne elemente obrazloženja odluke o zahtjevu za pružanje informacija.
- 77 Tako ta odredba predviđa da Komisija „mora navesti pravni temelj i svrhu zahtjeva, navesti koje informacije traži i odrediti rok unutar kojeg se predmetne informacije trebaju dostaviti”. Ta odredba nadalje precizira da Komisija mora „naznačiti kazne predviđene člankom 23.” i „navesti ili izreći kazne propisane člankom 24.” i da će „uputit[i] na pravo preispitivanja odluke od strane Suda”. U pogledu toga, Komisija nije dužna primatelju takve odluke proslijediti sve informacije kojima raspolaže u vezi s navodnim povredama ni strogo pravno okvalificirati te povrede, ali mora jasno navesti

pretpostavke koje namjerava provjeriti (presuda Société Générale/Komisija, točka 43. *supra*, t. 62.).

- 78 U ovom slučaju, osim što se, prvo, uvodne izjave 20. i 21. i izreka pobijane odluke I. i, drugo, uvodne izjave 17. i 18. i izreka pobijane odluke II. izričito odnose na kazne i na pravni lijek iz točke 77. ove presude, valja uzeti u obzir da je Komisija u uvodnim izjavama 12. do 15. pobijane odluke I. (vidjeti točke 13. do 16. ove presude) i u uvodnoj izjavi 3. pobijane odluke II. (vidjeti točke 21. i 22. ove presude) dovoljno pravno obrazložila zašto su informacije i dokumenti traženi u prilogu pobijanim odlukama I. i II. potrebni u svrhu istrage navodne povrede.
- 79 Točnije, Komisija je, prvo, u uvodnoj izjavi 14. pobijane odluke I. izričito navela razloge zašto ocjenjuje da su zahtjevi za pružanje informacija iz točaka I. i II. Priloga I. pobijanoj odluci I. potrebni i, drugo, u uvodnoj izjavi 15. pobijane odluke I., razloge svojeg zahtjeva za izvođenje dokumenata spomenutih u točkama III. i IV. spomenutog priloga (vidjeti točke 15. i 16. ove presude). Komisija je također u uvodnoj izjavi 3. pobijane odluke II. opravdala nužnost „tipskog izvještaja UCN” i informacija i dokumenata koji se odnose na troškove stjecanja novih klijenata i na neke kapitalne troškove Slovak Telekoma za pružanje određenih širokopojasnih usluga (vidjeti točke 21. i 22. ove presude).
- 80 Kao drugo, iako tužitelj ističe da pobijane odluke I. i II. krše načelo proporcionalnosti, taj tužbeni razlog treba odbaciti.
- 81 Prvo valja podsjetiti da se u zahtjevima za pružanje informacija koje je Komisija uputila poduzetniku, mora poštovati načelo proporcionalnosti i da obveza nametnuta poduzetniku da osigura informaciju ne smije poduzetniku predstavljati neproporcionalan teret u odnosu na potrebe istrage (vidjeti presude od 12. prosinca 1991., SEP/Komisija, točka 42. *supra*, t. 51. i 52., i Atlantic Container Line i dr./Komisija, točka 45. *supra*, t. 418., i navedenu sudsку praksu). Osim toga, prema sudskoj praksi zahtijevanje zaštite protiv proizvoljnih ili neproporcionalnih intervencija javne vlasti u području privatne djelatnosti svake privatne ili pravne osobe, priznaje se općim načelom prava Unije (vidjeti u tom smislu presudu Suda od 21. rujna 1989., Hoechst/Komisija, 46/87 i 227/88, Zb., str. 2859., t. 19., i navedenu sudsку praksu).
- 82 Prvo, tužitelj ističe da ga je Komisija tražila informacije i dokumente o razdoblju prije pristupanja Slovačke Republike Uniji, a takve informacije i dokumenti nisu potrebni i nezamislivo je da bi mogli biti potrebni za ocjenu navodne povrede. U tom pogledu, tužitelj tvrdi da je Komisija već dobila informacije koje se odnose na razdoblje dulje od pet godina od pristupanja te države članice Uniji. Znači, Komisija ga je prisilila, pod prijetnjom novčane kazne, da uloži znatne ljudske resurse i dostavi brojne informacije koje nisu javne i koje nisu povezane s razdobljem primjene članka 82. UEZ-a i članka 102. UFEU-a. Potporu takvom utvrđenju daje i ispitivanje prirode konkretnih navoda iznesenih protiv tužitelja.
- 83 Treba ustvrditi da tužitelj u predmetu T-458/09 nije dao nikakvo pojašnjenje o razlozima zbog kojih mu nametnuta obveza dostave brojnih informacija koje nisu javne ili ulaganja znatnih ljudskih resursa u vezi s tim predstavlja neproporcionalan teret u odnosu na potrebe istrage. U predmetu T-171/10 tužitelj je naglasio da činjenica da se tražene informacije ne odnose na razdoblje istrage, da se ne mogu iskoristiti za

utvrđivanje zloporabe tijekom razdoblja na koje se odnose i da ne predstavljaju uvjet *sine qua non* za utvrđivanje povrede koja je navodno počinjena nakon pristupanja Slovačke Republike Uniji, implicira da se pobijanom odlukom II. krši načelo proporcionalnosti.

- 84 Međutim, budući da se prigovori iz točaka 82. i 83. ove presude preklapaju s prigovorima koji su odbijeni u okviru prvog tužbenog razloga, a da tužitelj ne navodi nikakvo drugo objašnjenje u vezi s neproporcionalnošću tereta koji mu je nametnut, ne može se utvrditi da je Komisija povrijedila načelo proporcionalnosti.
- 85 U svakom slučaju, kao što je Komisija istaknula u svojem odgovoru na repliku, ona je doista poduzela mjere da ograniči teret nametnut tužitelju. Tako je u pobijanoj odluci I. Komisija od tužitelja tražila samo da joj dostavi prezentacije i druge dokumente koje je smatrala potrebnima, nakon prethodne analize zapisnika upravnog odbora tužitelja. U pobijanoj odluci II. svoje je zahtjeve ograničila na određene dokumente, između ostalog nakon razgovora s tužiteljem u vezi s vrstama finansijskih i računovodstvenih izvještaja i s informacijama kojima raspolaže tužitelj. Kad je riječ o tužiteljevom argumentu formuliranom tijekom rasprave, da je njemu i njegovom društvu majci Komisija uputila 17 zahtjeva za pružanje informacija, pri čemu su se neki od njih odnosili na ažuriranje postojećih informacija, Komisija je navela, što tužitelj nije osporavao, da su ti zahtjevi upućeni nakon donošenja pobijanih odluka. Budući da se zakonitost akta Unije mora ocijeniti na temelju činjeničnih i pravnih elemenata koji su postojali na dan donošenja akta, tužiteljev argument treba odbiti kao bespredmetan (presude Suda od 7. veljače 1979., Francuska/Komisija, 15/76 i 16/76, Zb., str. 321., t. 7.; od 17. svibnja 2001., IECC/Komisija, C-449/98 P, Zb., str. I-3875., t. 87. i od 15. travnja 2010., Gualtieri/Komisija, C-485/08 P, Zb., str. I-3009., t. 26.).
- 86 Drugo, tužitelj tvrdi da je Komisija prekršila načelo proporcionalnosti time što je od tužitelja tražila da joj dostavi podatke koji se odnose na razdoblje od otprilike godinu i pol prije pristupanja Slovačke Republike Uniji, a to pokazuje da tražene informacije nisu bile dovoljno u vezi s navodnom povredom.
- 87 Međutim, takvim se prigovorom u bitnom također želi dokazati da tražene informacije nisu bile potrebne u smislu članka 18. stavka 1. Uredbe br. 1/2003.
- 88 Prigovor takve vrste odbijen je u okviru prvog tužbenog razloga. U svakom slučaju, kad je riječ o pobijanoj odluci I., mora se ustvrditi da tužitelj ne osporava tvrdnje iz uvodne izjave 14. pobijane odluke I. prema kojima su, prvo, agregacija ATM-tehnologije i osnovna tužiteljeva mreža (točke I. i II. Priloga I. pobijanoj odluci I.) uvedene prije 1. svibnja 2004. i, drugo, s datumom pobijane odluke I. tužitelj ih je još rabio za pružanje širokopojasnih usluga na veliko i na malo. Jednako tako tužitelj ne osporava tvrdnje iz uvodne izjave 15. pobijane odluke I., prema kojima se dokumenti spomenuti u točkama III. i IV. Priloga I. spomenutoj odluci, prvo, tiču širokopojasnih usluga na veliko i na malo koje su uvedene 2003. i koje je tužitelj nastavio pružati nakon 1. svibnja 2004. i, drugo, uglavnom imaju veze s planiranjem spomenutih usluga, njihovim uvođenjem, povezanim ulaganjima i njihovim razvojem. Međutim, Komisija je mogla s pravom smatrati da su takve informacije, iako okvirno u vezi s razdobljem od godinu i pol prije pristupanja Slovačke Republike Uniji, potrebne. Isto vrijedi kad je riječ o pobijanoj odluci II. i iz razloga već izloženih u točki 55. ove presude, za zahtjeve za pružanje informacija u vezi s javnim prihodima, troškovima (koji, prema potrebi, moraju biti

predmet amortizacije) i s isplativosti poslovanja tužitelja (vidjeti točke 21. i 22. ove presude).

- 89 S obzirom na gore navedeno, tužitelj nije dokazao da je zbog činjenice da se traženi dokumenti i informacije odnose na razdoblje od otprilike godinu i pol prije pristupanja Slovačke Republike Uniji, povrijeđeno načelo proporcionalnosti.
- 90 Treće, tužitelj u predmetu T-171/10 prigovara Komisiji da mu nije uputila „jednostavan zahtjev za pružanje informacija”. Međutim, Komisija može na temelju članka 18. Uredbe br. 1/2003 tražiti informacije od poduzetnika „jednostavnim zahtjevom ili odlukom”, a da ta odredba ne znači da je prethodni „jednostavan zahtjev” uvjet za donošenje odluke. Prema tome, ne može se smatrati da je Komisija povrijedila načelo proporcionalnosti zbog same činjenice da je donijela pobijanu odluku II. a da prethodno nije tužitelju uputila takav zahtjev. Nadalje, treba smatrati da Komisija nije povrijedila načelo proporcionalnosti kad je tražila informacije od tužitelja u pobijanoj odluci II. a da mu prethodno nije uputila takav zahtjev, s obzirom na okolnosti spomenute u uvodnim izjavama 7. i 13. pobijane odluke II., i osobito s obzirom na rizik kašnjenja u njihovo dostavi, na činjenicu da je tužitelj u prošlosti odbio dostaviti informacije o razdoblju prije 1. svibnja 2004. i na tužbu za poništenje koja se odnosi na pobijanu odluku I. (vidjeti točku 23. ove presude).
- 91 Iz toga proizlazi da treći tužbeni razlog i tužbu u cjelini treba odbiti.

Troškovi

- 92 Sukladno članku 87. stavku 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da tužitelj u predmetima T-458/09 i T-171/10 nije uspio u postupku, nalaže mu se snošenje troškova u oba predmeta, sukladno zahtjevima Komisije.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (osmo vijeće),

proglašava i presuđuje:

- 1. Tužbe se odbijaju.**
- 2. Slovak Telekomu a.s. nalaže se snošenje troškova.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 22. ožujka 2012.

[Potpisi]

* Jezik postupka: engleski